

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
Μονάδα Προβλέψεων & Στρατηγικής
Forecasting & Strategy Unit

Τεχνικές Προβλέψεων

Εισαγωγικά στοιχεία προβλέψεων

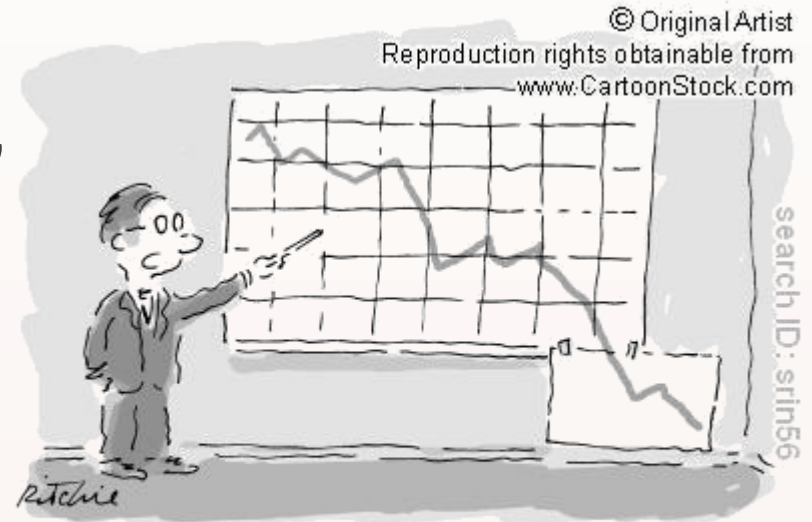
Πρόβλεψη

Επέκταση της ακολουθίας των παρατηρήσεων στο μέλλον

Πρόβλεψη

Επέκταση της ακολουθίας των παρατηρήσεων στο μέλλον

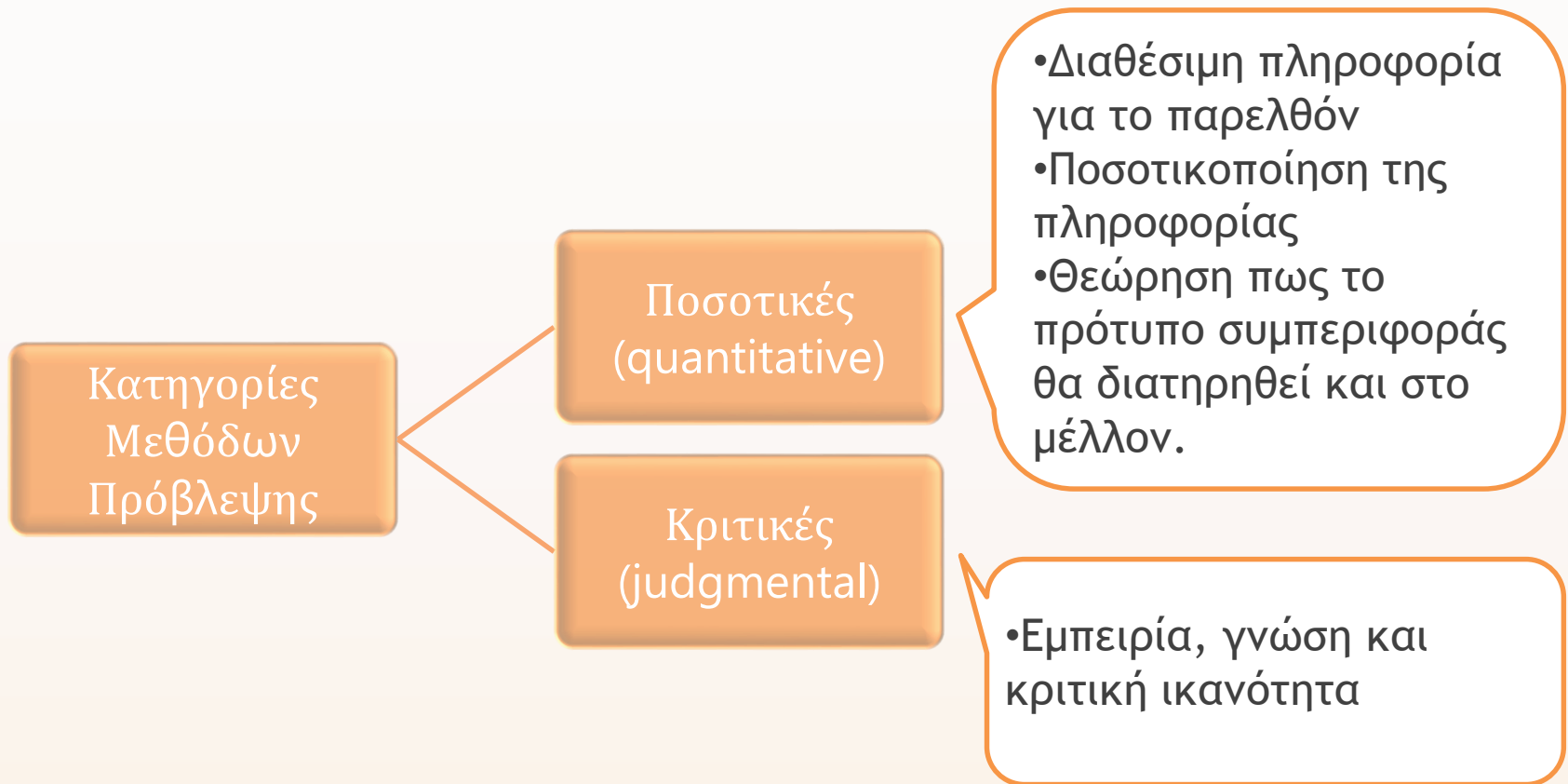

"As you can see here our downward trend exceeded even the expectations of the people who make our graphs."

Πρόβλεψη

- Η μεγαλύτερη **πρόκληση** στην ανάλυση χρονοσειρών είναι η **πρόβλεψη**, δηλαδή πώς η ακολουθία των παρατηρήσεων θα συνεχιστεί στο μέλλον.
- Το **ζητούμενο** είναι να ακολουθεί μια **διαδικασία** που θα εξασφαλίσει ότι θα παραχθούν όσο τον δυνατόν πιο **ακριβείς** προβλέψεις, **αξιοποιώντας** στο έπακρο όλη την διαθέσιμη **ιστορική πληροφορία**.
- Πολύς λόγος γίνεται για την **ακρίβεια** των μοντέλων προβλέψεων, για τα μεγάλα σφάλματα και την **αδυναμία** των **μοντέλων** προβλέψεων να υποδείξουν επερχόμενες αλλαγές που αιφνιδίασαν όλο τον επιχειρηματικό κόσμο.
- Ο βασικότερος λόγος για την **κριτική** είναι οι **εσφαλμένες απαιτήσεις** των χρηστών των προβλέψεων. Η πρόβλεψη δεν είναι υποκατάστατο της **προφητείας**. Τα σφάλματα στις προβλέψεις είναι αναπόφευκτα.
- Ιδιαίτερα σημαντικό, από πρακτικής απόψεως, είναι να κατανοήσουν οι χρήστες των προβλέψεων τα **ρεαλιστικά πλεονεκτήματα** αλλά και τα **όρια** των μεθόδων προβλέψεων και να τα λάβουν υπόψη τους όταν τις χρησιμοποιούν στον σχεδιασμό και στην λήψη αποφάσεων.

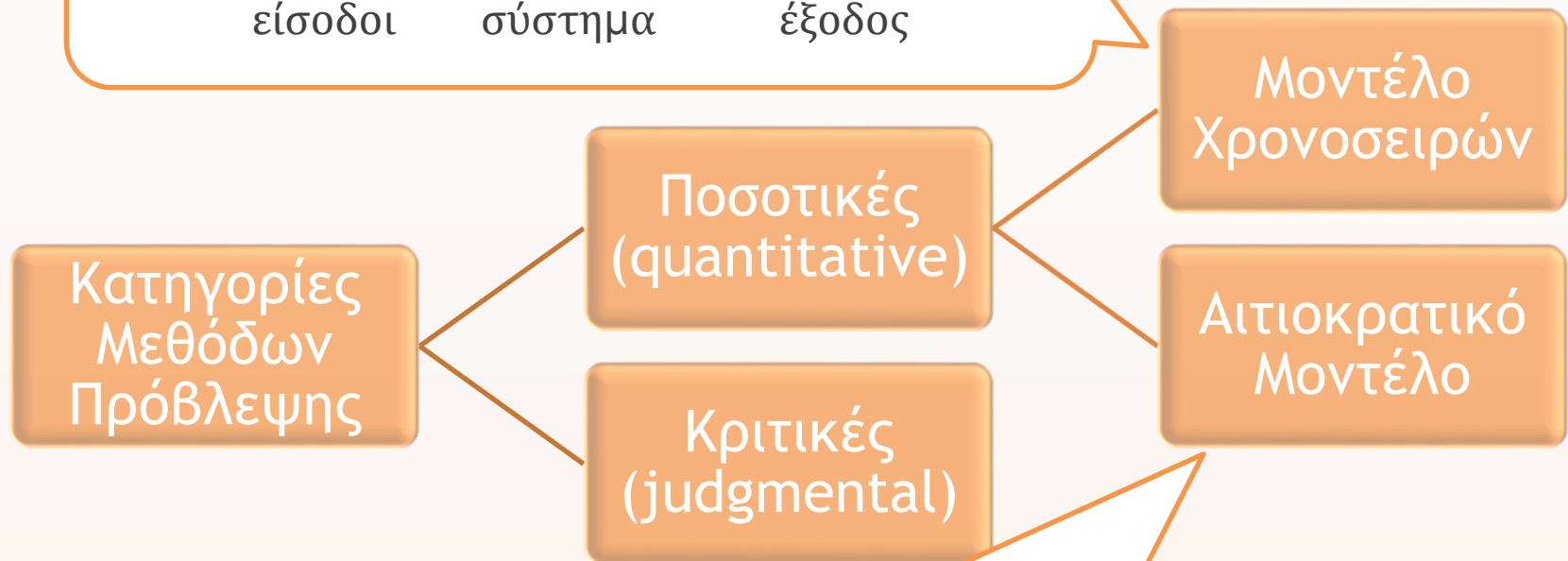
Κατηγορίες Μεθόδων Πρόβλεψης

Κατηγορίες Μεθόδων Πρόβλεψης

Μοντέλο Χρονοσειρών

$X_i \rightarrow$ f $\rightarrow Y$
είσοδοι   σύστημα   έξοδος

Αιτιοκρατικό Μοντέλο

$X_i \rightarrow$ f $\rightarrow Y$
Ανεξάρτητες   σύστημα   εξαρτημένη
Μεταβλητές   μεταβλητή

Πλεονεκτήματα Μεθόδων Πρόβλεψης

- ✓ Συμβάλλουν στη σωστή λήψη αποφάσεων
- ✓ Συμβάλλουν στο σχεδιασμό
- ✓ Αν τα δεδομένα είναι υψηλής ποιότητας, μπορούν και οι προβλέψεις να είναι ακριβείς

Μειονεκτήματα Μεθόδων Πρόβλεψης

- Τα δεδομένα δεν είναι πάντα ακριβή και αξιόπιστα
- Το παρελθόν δεν είναι πάντα ο σωστός οδηγός για το μέλλον. Τα δεδομένα μπορεί να είναι πολύ παλιά
- Επίδραση απρόβλεπτων εξωτερικών παραγόντων π. χ. νομοθεσία, πολιτική, φυσικές καταστροφές, κλπ (special events)

Αβεβαιότητα

- Αβεβαιότητα του μετρώ
- Αβεβαιότητα της καρύδας

Χρονοσειρές (Time Series)

- Ιστορικά Δεδομένα που απαρτίζονται από διαδοχικές παρατηρήσεις μέσα σε ένα χρονικό διάστημα.
- Οι παρατηρήσεις γίνονται ανά σταθερό χρονικό βήμα και κατηγοριοποιούνται :

Ημερή-
σια

Εβδομα
διαία

Τριμηνι-
αία

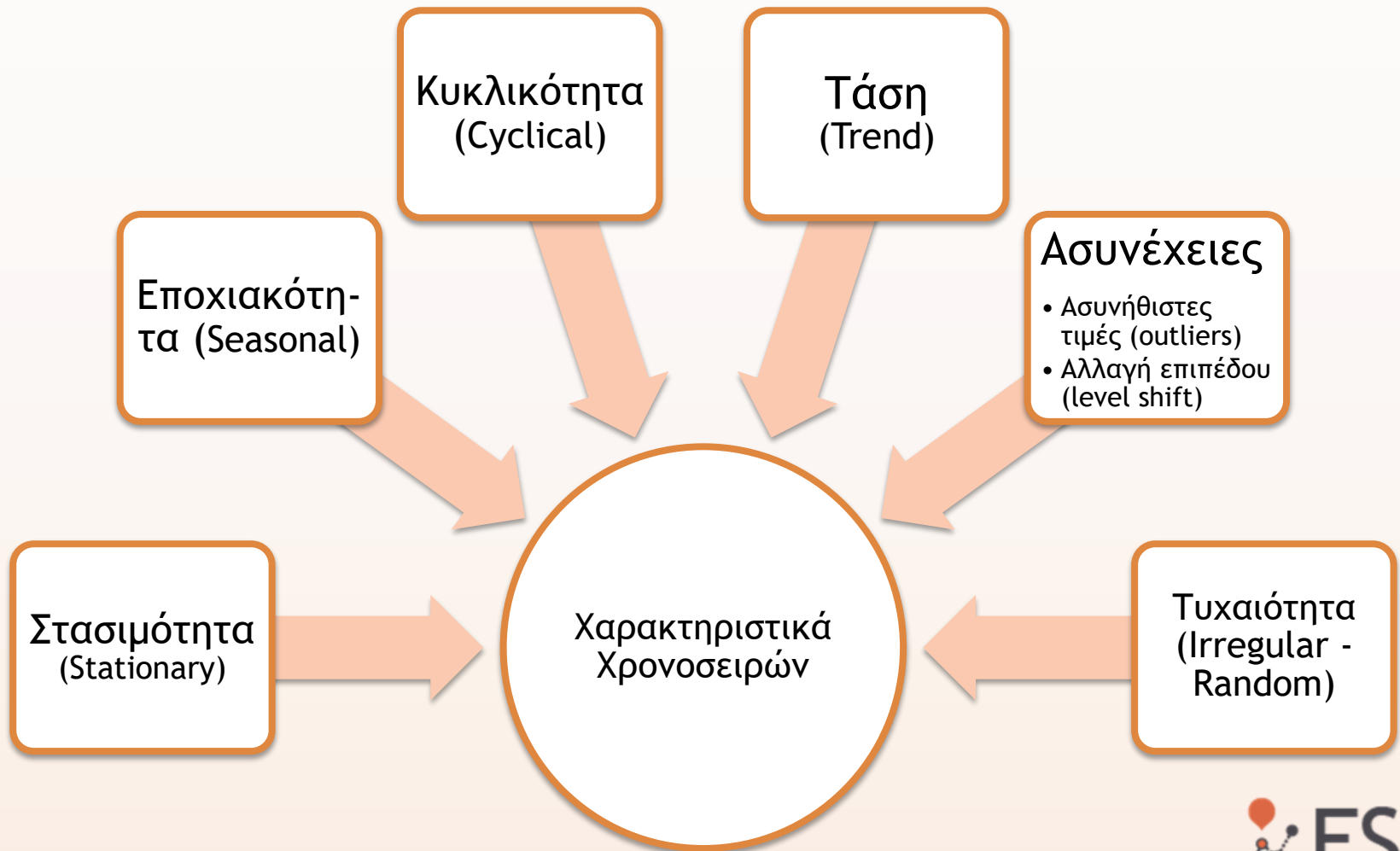
Μηνιαία

Ετήσια

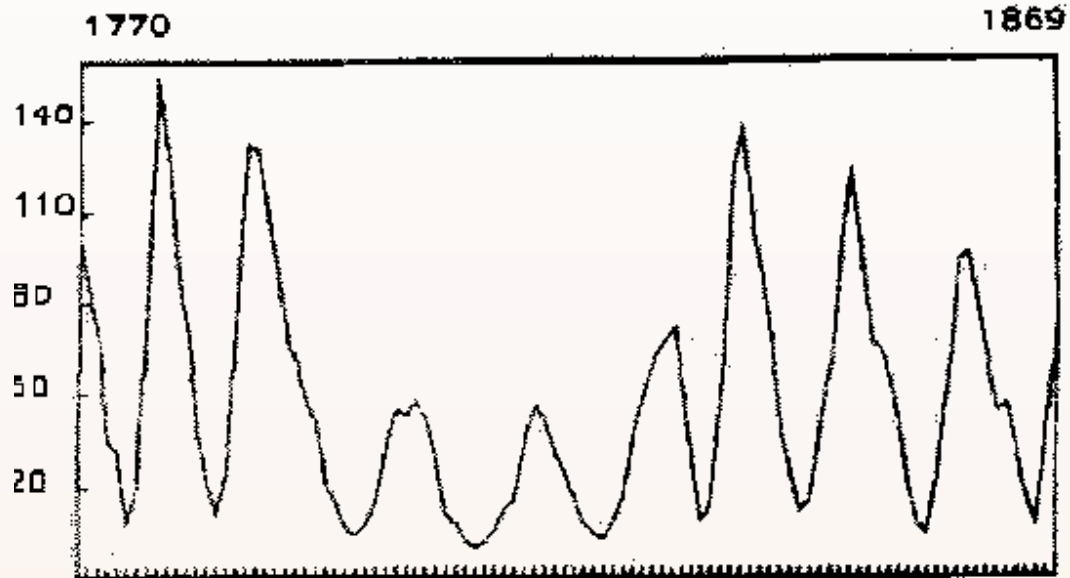
Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

- Στασιμότητα (Stationary)
- Τάση (Trend)
- Εποχιακότητα (Seasonal)
- Κυκλικότητα (Cyclical)
- Ασυνέχειες :
  - Ασυνήθιστες τιμές (outliers)
  - Αλλαγή επιπέδου (level shift)
- Τυχασιότητα (Irregular -Random)

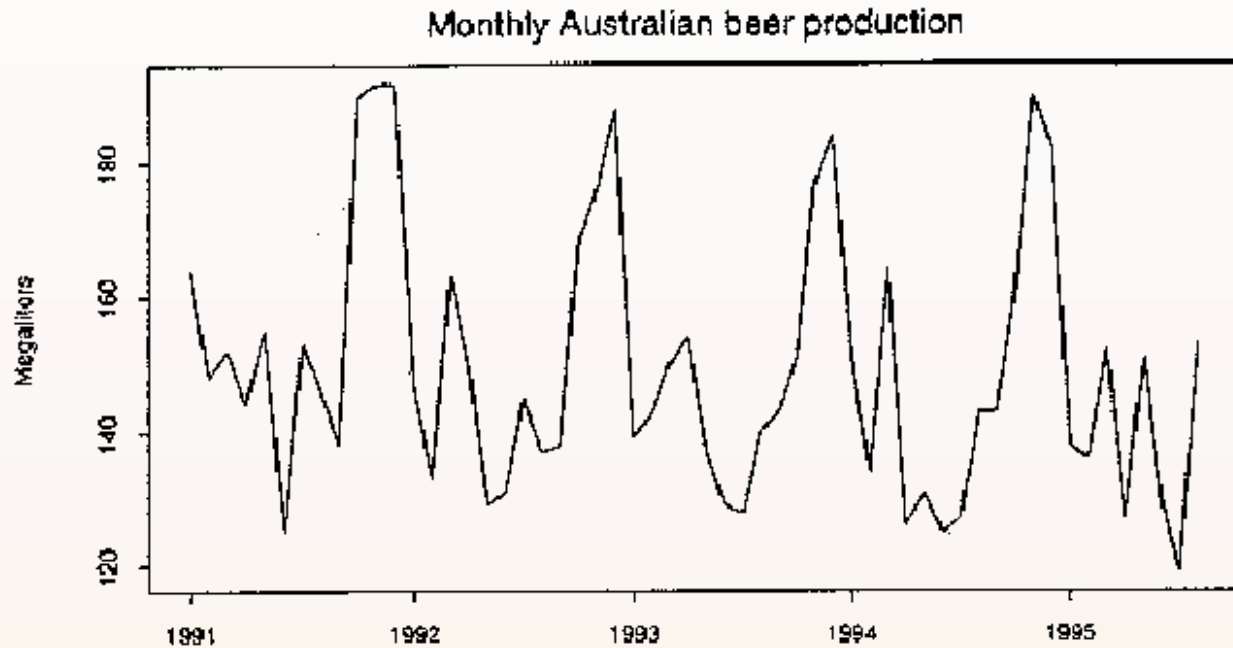
Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

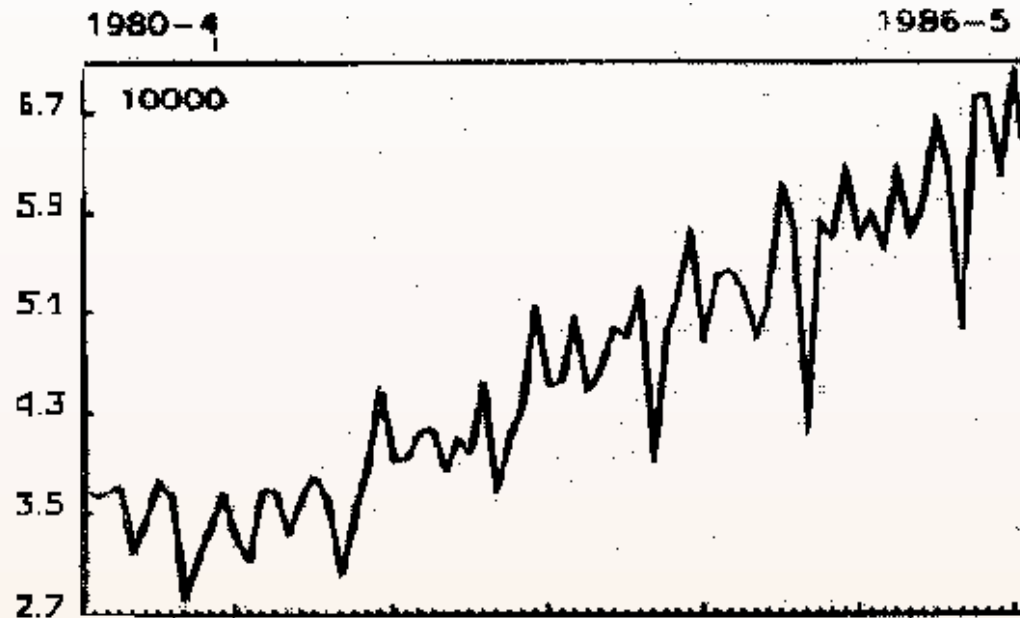
Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

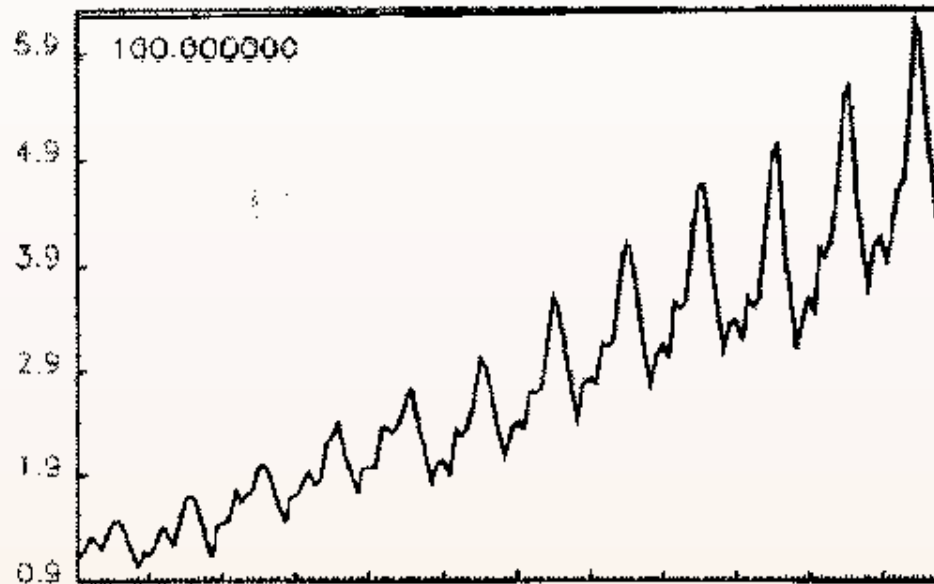

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

Telephone Connection per Month

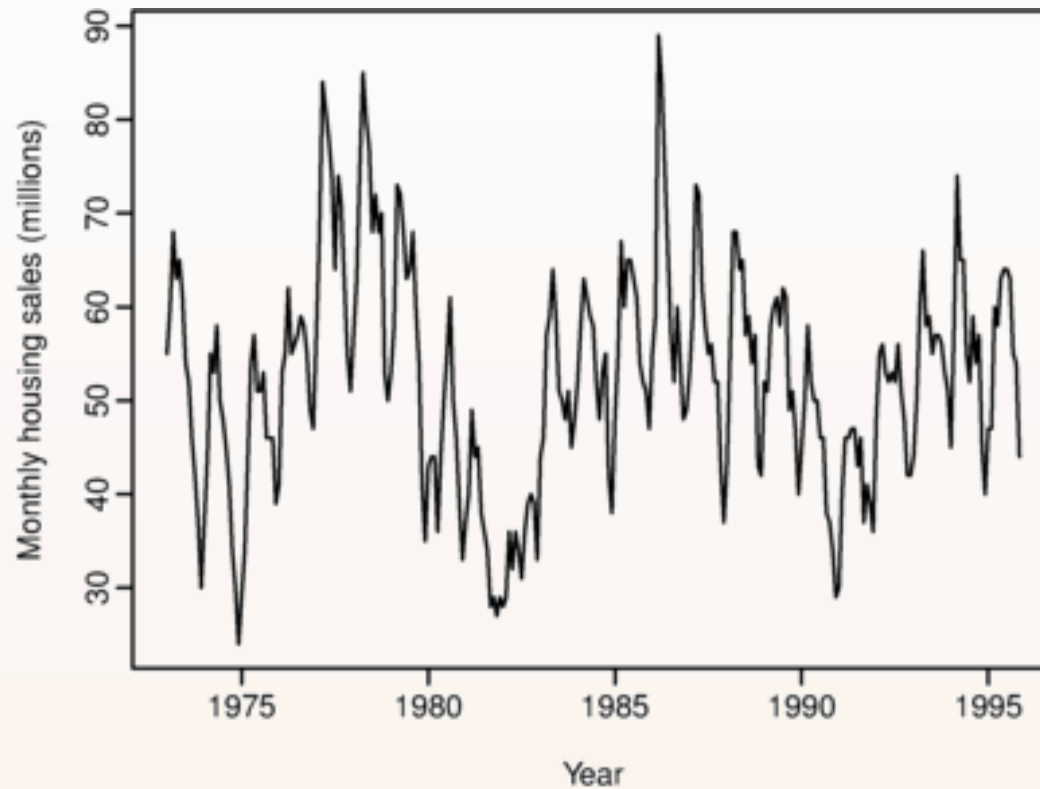
Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

International Airline Passengers

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

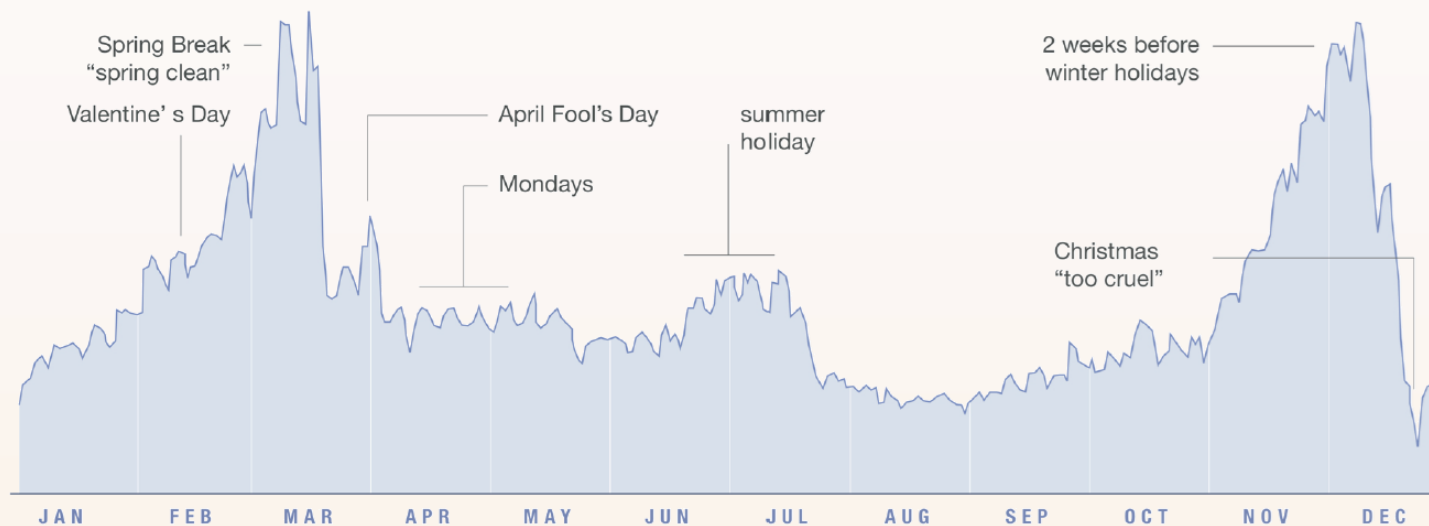

Monthly Housing Sales

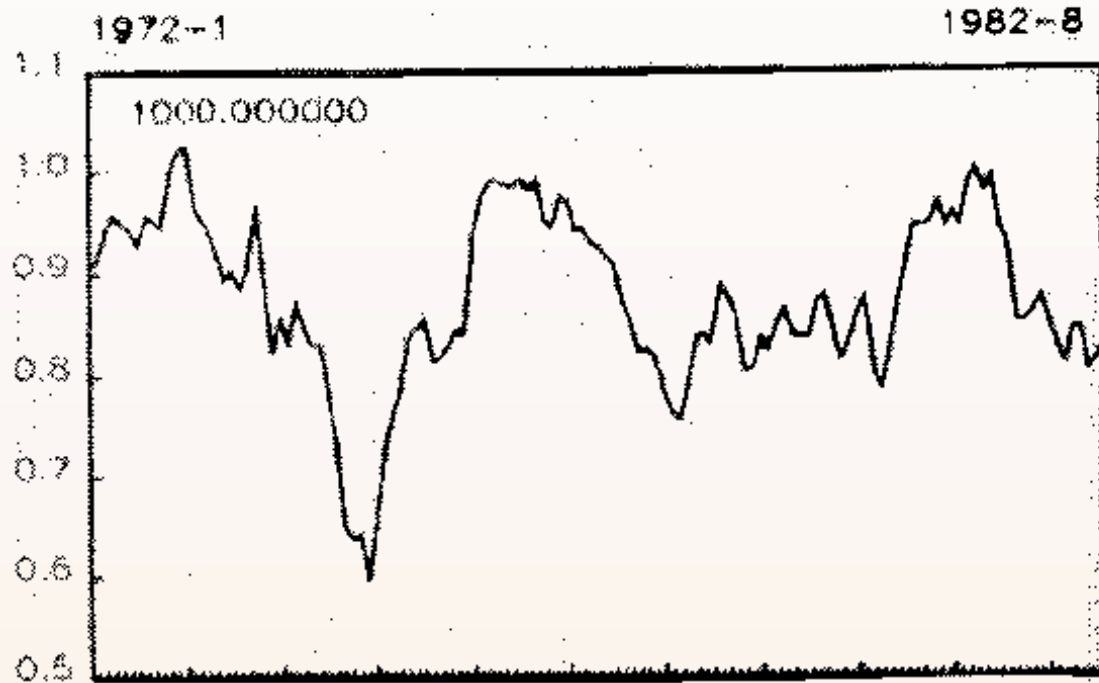
Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

Peak Break-Up Times

According to Facebook status updates

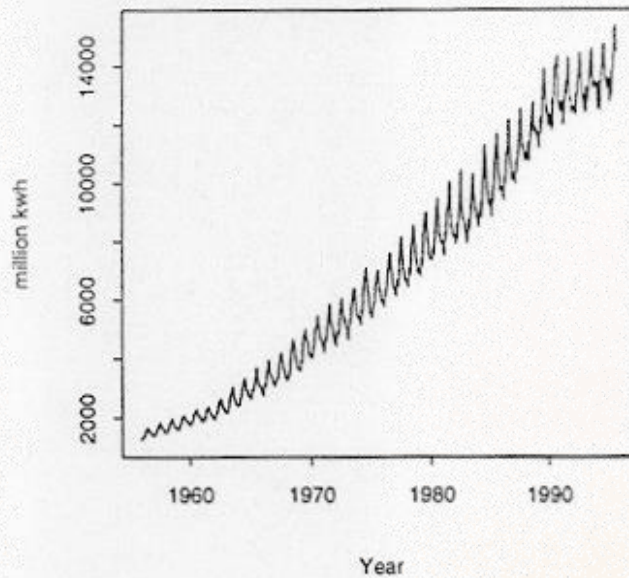

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

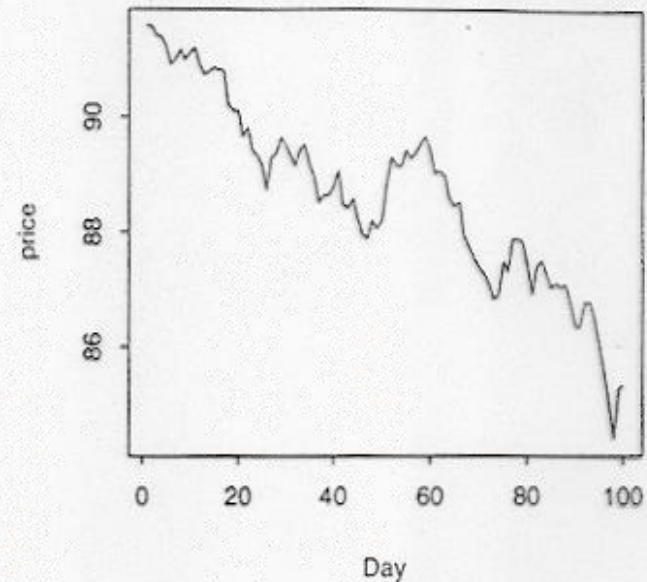

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

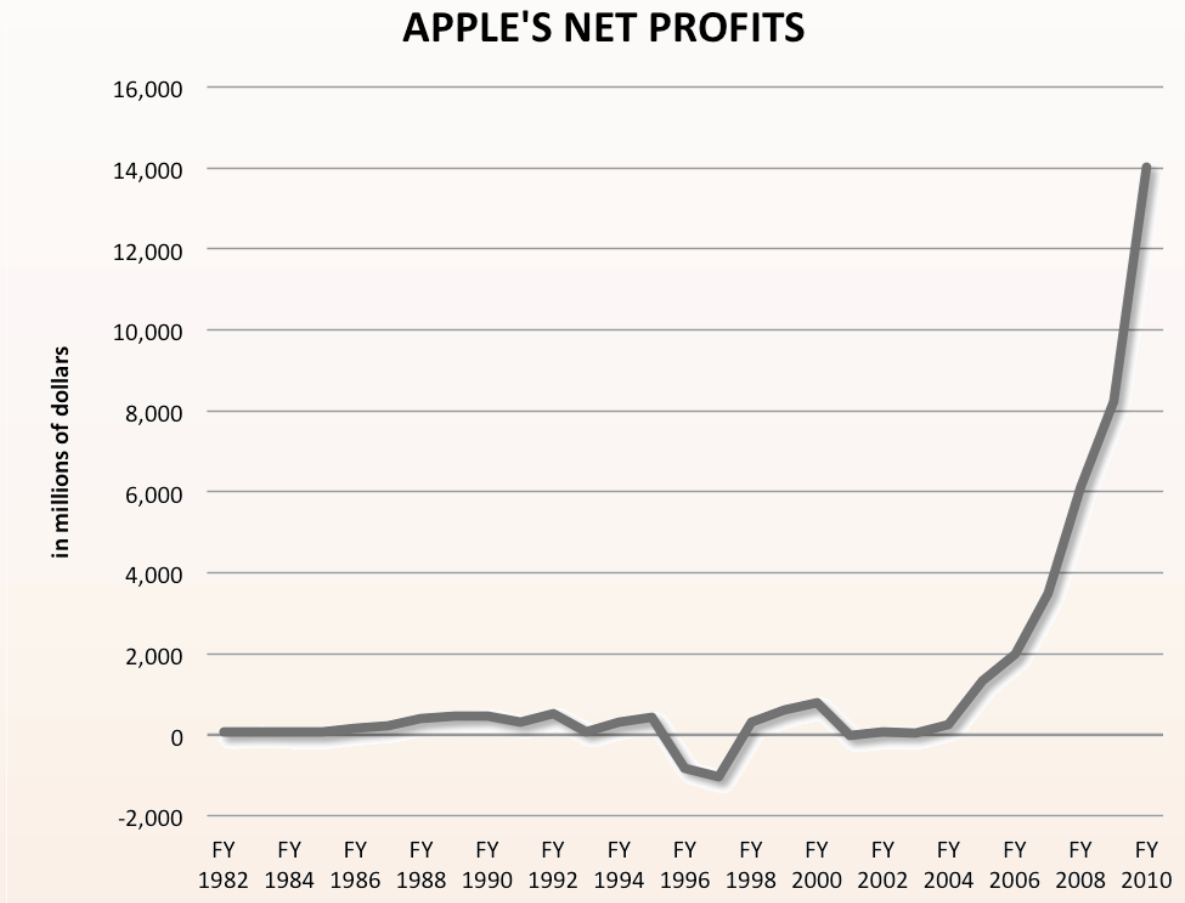
a. Australian monthly electricity production

b. U.S. Treasury bill contracts

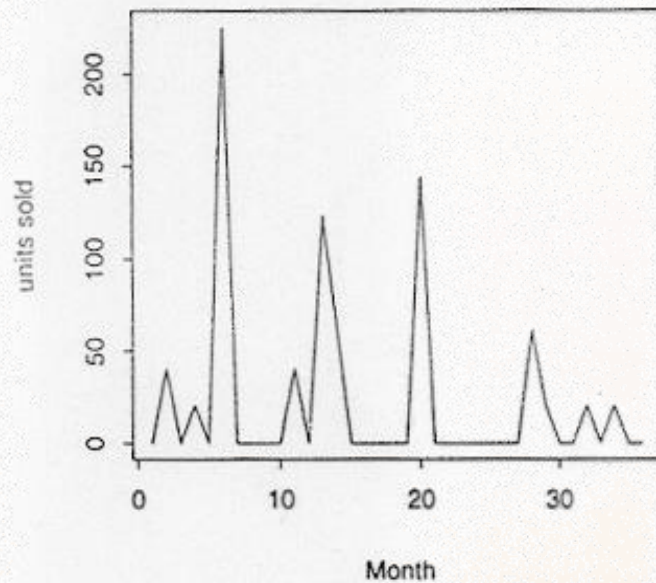

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

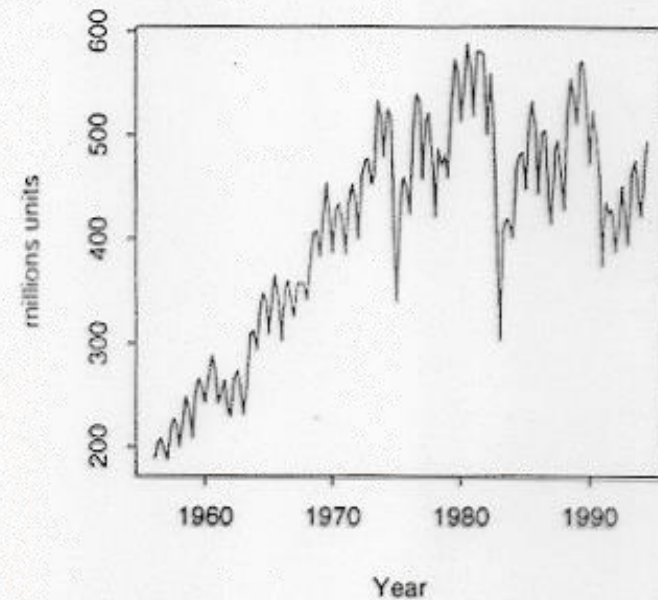

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

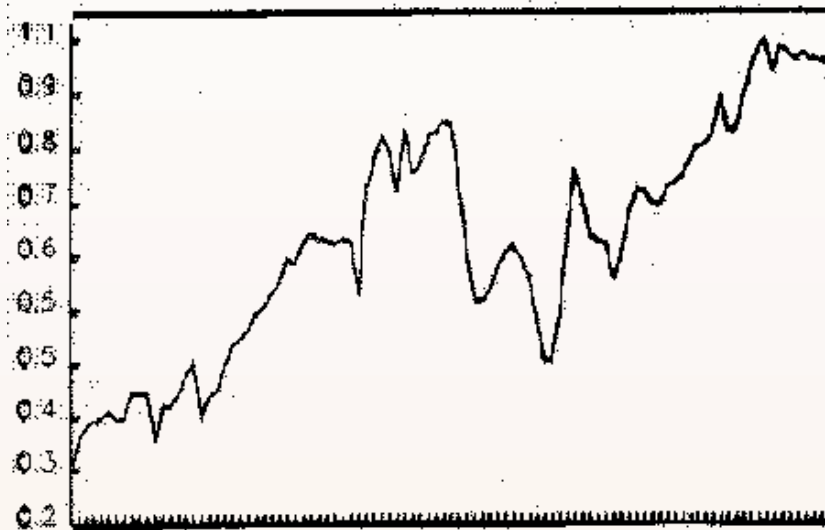
c. Sales of product C

d. Australian clay brick production

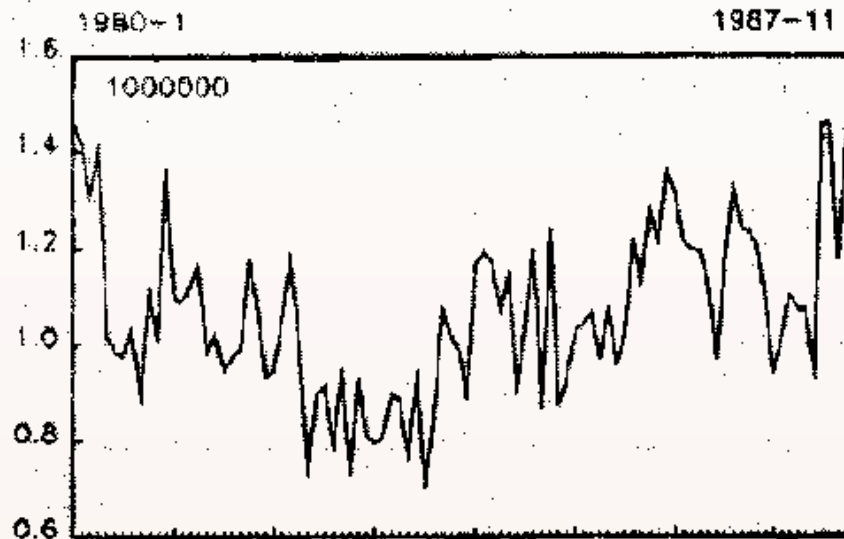

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

Annual Patent Application

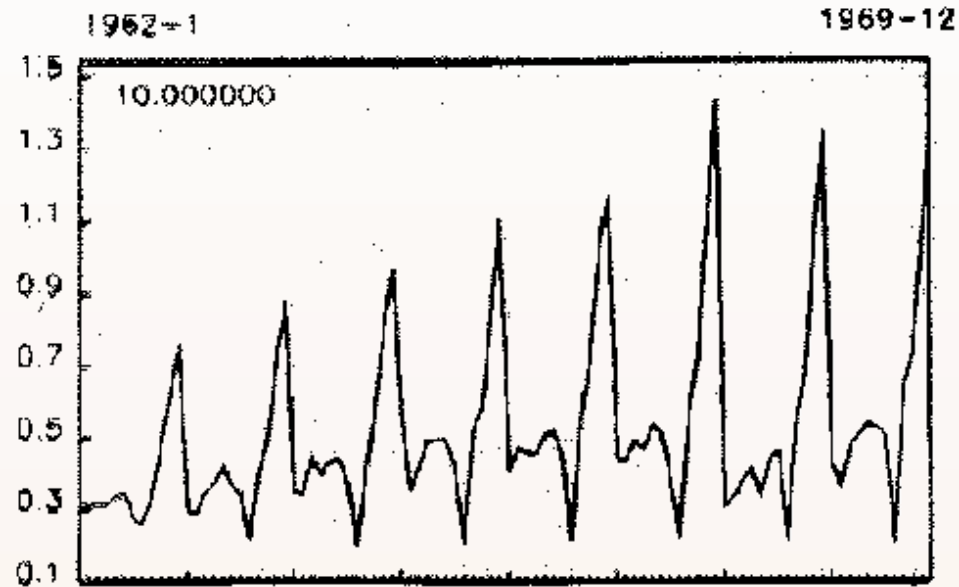
Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

Sales of an Industrial Building Material

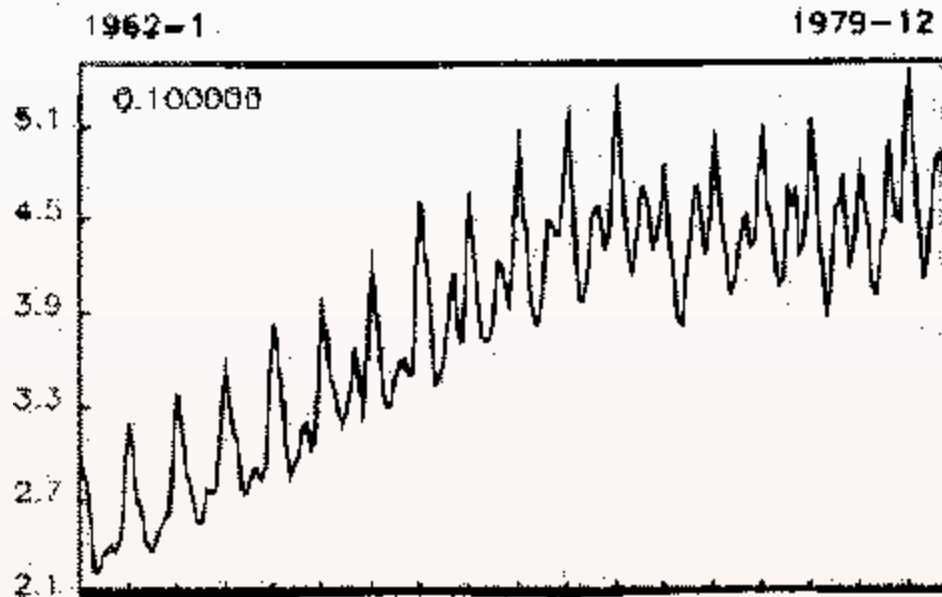

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

Sales of Champagne per Month

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά Χρονοσειρών

Electricity Sales per Customer

Βασικά Βήματα σε μια Διαδικασία Πρόβλεψης

1.Καθορισμός Προβλήματος (Problem Definition)

2.Συγκέντρωση Πληροφοριών (Gathering Information)

3.Προετοιμασία χρονοσειρών (data and adjustments)

4.Επιλογή & Προσαρμογή Μοντέλου (Choosing & Fitting models)

5.Χρήση και αποτίμηση του μοντέλου πρόβλεψης (forecasting and monitoring)

1. Καθορισμός Προβλήματος (Problem Definition)

Συχνά αποτελεί το πιο δύσκολο μέρος στην διαδικασία πρόβλεψης.

➤ Πρέπει να γίνει απολύτως σαφές:

- πώς θα χρησιμοποιηθούν οι προβλέψεις
- ποιοι θα χρησιμοποιήσουν τις προβλέψεις

➤ Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί:

- ποιος θα συλλέξει τα στοιχεία
- ποιος θα συντηρεί τις βάσεις δεδομένων
- ποιος θα χρησιμοποιήσει τις προβλέψεις για τον μελλοντικό σχεδιασμό

2. Συγκέντρωση Πληροφοριών (Gathering Information)

Απαιτούνται τουλάχιστον δύο είδη πληροφοριών:

- **στατιστικά** (συνήθως αριθμητικά) δεδομένα
- η **κρίση**, η **πείρα** και η **εμπειρία** του προσωπικού πως ασχολούνταν με αυτή την αγορά το πρόσφατο χρονικό διάστημα.

✓ Πρέπει να συλλεχθούν πριν ξεκινήσει η διαδικασία της πρόβλεψης.

3. Προετοιμασία χρονοσειρών (data and adjustments) (1/3)

Δημιουργείται γενική «αίσθηση» των δεδομένων

- Υπάρχουν πρότυπα;
- Υπάρχει σημαντική τάση ή εποχικότητα;
- Υπάρχουν ασυνήθιστες τιμές;

Η ανάλυση μας οδηγεί σε κατάλληλους χειρισμούς αποσύνθεσης και κατόπιν σε οικογένεια μοντέλων πρόβλεψης που λογικά αναμένεται να δώσει ικανοποιητικές προβλέψεις.

3. Προετοιμασία χρονοσειρών (data and adjustments) (2/3)

- Απεικόνιση δεδομένων

Τι πληροφορία αποκομίζουμε από τα ακατέργαστα ιστορικά δεδομένα;

- Προσαρμογή Δεδομένων – adjustments

- ✓ Διαχείριση κενών τιμών - Missing Values

- ✓ Διαχείριση μηδενικών τιμών - Zero Values

- ✓ Ημερολογιακές προσαρμογές –

- ✓ Working & Trading Days

- Δημιουργία σειράς τάσης-κύκλου (trend – cycle line) με τη χρήση Κινητών

Μέσων Όρων

3. Προετοιμασία χρονοσειρών (data and adjustments) (3/3)

- Ανάλυση δεδομένων - analysis
    - Στατιστική Ανάλυση –statistics (μέση τιμή, τυπική απόκλιση, min, max, mean)
    - Στατιστικοί δείκτες
    - Εποχιακότητα – seasonality
    - Growth rates
  - Ασυνέχειες - Special Events & Actions (SEA)
    - Ασυνήθιστες τιμές
    - Αλλαγή επιπέδου
    - Διαδικασία διόρθωσης (Impact chart of identified SEA)
- ✓ Αναδεικνύουν κάποια δευτερεύοντα χαρακτηριστικά της χρονοσειράς

4. Επιλογή & Προσαρμογή Μοντέλου (Choosing & Fitting models)

- Επιλογή μεθόδου πρόβλεψης
- Επιλογή και καθορισμός των παραμέτρων

5. Χρήση & Αποτίμηση του μοντέλου πρόβλεψης (forecasting and monitoring).

- Χρησιμοποιείται το επιλεγμένο μοντέλο με τις βέλτιστες παραμέτρους εξομάλυνσης ώστε να παραχθούν προβλέψεις.
- Το κατά πόσο το μοντέλο και οι προβλέψεις είναι ικανοποιητικές κρίνονται μόνο από τον **χρόνο** και αν είναι απαραίτητο κάποια βήματα στην διαδικασία της πρόβλεψης επαναλαμβάνονται.

Πεδία και Εφαρμογές Πρόβλεψης

Χρηματο - οικονομικά

- Πρόβλεψη των δεικτών του Χρηματιστηρίου Παραγωγών Αθηνών ΧΠΑ
- Πρόβλεψη Μεταβλητότητας των δεικτών του ΧΑ

Πεδία και Εφαρμογές Πρόβλεψης

Περιβάλλον:

- Ενεργειακή Ζήτηση
- Διαχείριση Υδάτινων Πόρων
- Μετεωρολογία
- Πρόβλεψη και Διαχείριση Κρίσεων
- Ρύπανση
- Κοινωνικό Περιβάλλον

Περιβάλλον – Ενεργειακή Ζήτηση- Παραγωγής

- Πρόβλεψη ζήτησης φορτίου ημερήσια ή ωριαία
- Πρόβλεψη μέγιστης αναγκαίας ισχύος θέρμανσης ή ψύξης
- Πρόβλεψη απαιτούμενης ενέργειας θέρμανσης ή ψύξης ετησίως
- Πρόβλεψη ενεργειακής Παραγωγής από ΑΠΕ

Περιβάλλον & Υδάτινοι Πόροι

- Πρόβλεψη των υδάτινων αποθεμάτων
- Πρόβλεψη πλημμύρων και ξηρασιών
- Πρόβλεψη ύψους βροχόπτωσης
- Πρόβλεψη ποιότητας υδάτων και εδαφών

Μετεωρολογία

- Πρόβλεψη καιρού:
  - Βροχόπτωση , Χιονόπτωση
  - Ένταση ανέμου
  - Νεφοκάλυψη, Ηλιοφάνεια
  - Θερμοκρασία, Υγρασία, Ατμοσφαιρική πίεση
- Πρόβλεψη επικίνδυνων καιρικών φαινομένων:
  - Καταιγίδα
  - Θύελλα
  - Πλημμύρα

Ρύπανση

- Πρόβλεψη ατμοσφαιρικών Ρύπων
- Πρόβλεψη επιπέδων θορύβου (ηχορύπανση)
- Πρόβλεψη Ρύπανσης Υδάτων
- Πρόβλεψη Ρύπανσης Εδαφών

Κοινωνικό Περιβάλλον

- Πρόβλεψη με τη χρήση γεωδημογραφικών δεδομένων:
  - Πρόβλεψη Εγκληματικότητας
  - Πρόβλεψη Επιδημιών

Πεδία και Εφαρμογές Πρόβλεψης

Real estate:

- Εκτίμηση αντικειμενικών ή πραγματικών αξιών ακινήτων
- risk management : δανειοδοτήσεις, επανέλεγχος αξίας ακινήτων, απόφαση ρευστοποίησης ακινήτων

Τουρισμός

- Συνολικές αφίξεις Τουριστών
- Αφίξεις κατά μέσο μεταφοράς
- Συνολικές Διανυκτερεύσεις Τουριστών
- Διανυκτερεύσεις τουριστών ανά τουριστική περιοχή
- Αφίξεις ανά σκοπό ταξιδίου (συνεδριακός τουρισμός, αγροτουρισμός, κτλ)
- Ταξιδιωτικό συνάλλαγμα

Μεταφορές – Οδικό Δίκτυο

- Πρόβλεψη κυκλοφοριακού φόρτου μέσω χωρο – χρονικών μοντέλων:
  - Δεδομένα ροής (αριθμός οχημάτων)
  - % καταληψιμότητας ανά μονάδα χρόνου
  - Μετρήσεις σε γεωγραφικά σημεία με συγκεκριμένη κατεύθυνση
- Πρόβλεψη Ατυχημάτων

Μόδα

- Πρόβλεψη Χρώματος
- Παράγοντες και τάσεις που επηρεάζουν τις τάσεις και τη συμπεριφορά των καταναλωτών.
- Πολιτιστικές ανάλυση - Ανάλυση Μόδα - Υλικά και χρώμα ανάλυση
- Master In πρόβλεψης τάσεων μόδας: POLIMODA, INTERNATIONAL INSTITUTE OF FASHION DESIGN & MARKETING

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

We are friendly and social

Ηρώων Πολυτεχνείου 9, Ζωγράφος

Αττική, 15780, Ελλάδα

E-mail: info@fsu.gr

Τηλέφωνο: 2107723637 Fax: 2107723740

Κτίριο της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών
2ος όροφος - 2.2.1 Εργαστήριο

@FSU NTUA

Μονάδα Προβλέψεων
και Στρατηγικής ΕΜΠ

lesson@fsu.gr